

Sygn. akt **V Ca 2245/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bogusława Jarmołowicz-Łochańska
Sędziowie:	SO Beata Gutkowska (spr.) SR del. Magdalena Hemerling
Protokolant:	st. sekr. sąd. Małgorzata Żurad-Roś

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w L.

przeciwko P. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim

z dnia 13 listopada 2015 r., sygn. akt I C 33/15

1. oddała apelację;

2. zasądza od (...) S.A. w L. na rzecz P. S. kwoty 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 2245/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 30 września 2014 r. do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. domagała się zasądzenia od pozwanego P. S. kwoty 17.604,55 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 lutego 2014 r. do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów sądowych w wysokości 221,00 zł. oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W dniu 28 października 2014 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny, sygn. akt VI Nc-e 1436786/14 wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, uwzględniając powództwo w całości.

Pozwany w dniu 18 listopada 2014 r. wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 października 2014 r., zaskarżając nakaz zapłaty w całości. Jednocześnie w sprzeciwie wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od strony powodowej na jego rzecz zwrotu kosztów według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim wyrokiem z dnia 13 listopada 2015 r., sygn. akt I C 33/15 oddalił powództwo (pkt 1) i orzekł o kosztach procesu (pkt 2).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na podstawie następujących ustaleń faktycznych i prawnych:

W dniu 18 grudnia 2013 r. przedstawiciele spółki (...) S.A. z siedzibą w L. w osobach: E. L., R. A. i P. J. przeprowadzili na terenie nieruchomości położonej w miejscowości B., przy ul. (...), kontrolę legalności poboru energii elektrycznej i sprawdzenia układu pomiarowego.

Powyższa nieruchomość jest współwłasnością P. S. i R. Z.. Na jej terenie znajduje się hurtownia bananów prowadzona pod nazwą (...) Sp. zo.o. z siedzibą w B.. P. S. był wspólnikiem w/w spółki, lecz od kwietnia 2013 roku nie był w jej zarządzie. Wstępu na teren nieruchomości i dostępu do obiektów znajdujących się na niej uniemożliwił mu Prezes (...) – W. K.. Ponadto nieruchomość znajdowała się od lutego-marca 2014 r. w posiadaniu również firmy ochroniarskiej przebywającej na obiekcie z ramienia (...). Na teren nieruchomości przyjeżdżały również firmy rozładowujące, przepakowujące towar, które również korzystały z hal należących do hurtowni. Nieruchomością tą zarządzał w sposób faktyczny W. K. i jego syn P. K.. Na przedmiotowej nieruchomości znajduje się stacja transformatorowa i odłącznik.

Pozwany wytoczył pozew o eksmisję z przedmiotowej nieruchomości (...) Sp. zo.o. z siedzibą w B. oraz (...) Sp zo.o. z siedzibą w W..

(...) S.A. z siedzibą w W. nie łączyła żadna umowa o świadczenie usług o sprzedaż energii elektrycznej.

Podczas dokonywania czynności kontrolnych elektromonterzy zauważyli, iż brak jest kłódki od strony licznika. W chwili kontroli stwierdzili pobór energii elektrycznej i dokonali odczyt wskaźnika licznika.

Na miejsce kontroli E. L. wezwał również funkcjonariusz policji.

Za pomocą protokołu kontroli nr (...) stwierdzono nielegalny pobór energii elektrycznej z pominięciem układu pomiarowego bez zawartej umowy sprzedaży energii elektrycznej. Nie wypełniono jednak protokołu na jego odwrocie, gdzie winna zostać wskazana osoba dokonująca poboru energii elektrycznej. Już wówczas istniała wątpliwość, kto dokonał nielegalnego jej poboru. Pod protokołem podpisali się P. J., R. A. i E. L..

W trakcie przeprowadzonej kontroli dokonano dokumentację fotograficzną.

Spółka (...) S.A. z siedzibą w L. w dniu 3 stycznia 2014 r. obciążyła (...) Sp zo.o. notą nr (...) na kwotę 17.6045,55 zł. Następnie nota ta została skorygowana w zakresie danych adresowych dłużnika w dniu 3 lutego 2014 r.

W dniu 3 lutego 2014 roku po ustaleniu, że właścicielem lokalu znajdującego się na przedmiotowej nieruchomości, w którym wykryto nielegalny pobór energii jest P. S. powodowa spółka wystawiła przeciwko niemu notę księgową nr (...) z terminem zapłaty na dzień 17 lutego 2014 roku.

Powodowa spółka skierowała do pozwanego liczne wezwania do zapłaty w/w należności.

Pozwany nie uregulował wobec strony powodowej żadnego świadczenia.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym zdaniem Sądu Rejonowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jedn. Dz.U. poz. 1059 z 2012 roku), w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub

osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie. Stosownie do treści art. 3 pkt 18 tej samej ustawy, nielegalne pobieranie paliw lub energii oznacza pobieranie paliw lub energii bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy.

Zgodnie z art. 3 pkt 13 cytowanej wyżej ustawy przez odbiorcę rozumie się każdego, kto otrzymuje lub pobiera paliwa lub energię na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym. W przypadku odbiorcy przedsiębiorstwo energetyczne może w sytuacji nielegalnego pobierania paliw lub energii pobrać opłatę w wysokości wskazanej w taryfie. Chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności. W razie nielegalnego poboru energii przez odbiorcę przedsiębiorstwo energetyczne zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu wynikającego z art. 6 kc jest obowiązane udowodnić, że doszło do rzeczywistego poboru energii i że pobór ten był nielegalny oraz że nielegalnie pobierającym energię jest odbiorca w rozumieniu art. 3 pkt 13 w/w ustawy. W niniejszej sprawie strona powodowa wyraźnie wskazała, że podstawę faktyczną jej roszczenia wobec pozwanego stanowi nielegalny pobór energii elektrycznej, nie zaś dostarczanie energii elektrycznej na podstawie zawartej umowy. Pozwany w okresie dokonanej kontroli poboru energii elektrycznej i sprawdzenia układu pomiarowego nie posiadał umowy o sprzedaż energii elektrycznej i świadczenie usług dystrybucji do nieruchomości będącej jego współwłasnością, położonej w miejscowości B. przy ul. (...). Tym samym w niniejszym stanie faktycznym pozwany nie jest odbiorcą.

Powódka twierdziła, jakoby pozwany dopuścił się pobierania energii elektrycznej z pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ. W przypadku zaś nielegalnego poboru energii i paliw bez zawarcia umowy przedsiębiorstwo energetyczne może pobierać opłatę w wysokości określonej w taryfie od osoby lub osób nielegalnie pobierających energię lub paliwa. W tej sytuacji zgodnie z ciężarem dowodu powodowa strona winna udowodnić, iż doszło do rzeczywistego poboru energii, że pobór odbył się nielegalnie oraz zidentyfikować osobę lub osoby nielegalnie pobierające paliwa lub energię. Jednakże w ocenie Sądu powódka nie wykazała, aby to pozwany dopuścił się nielegalnego poboru energii elektrycznej do lokali znajdujących się na przedmiotowej nieruchomości, tym bardziej, iż z nieruchomości w dacie dokonywanej kontroli dysponowały również inne podmioty. Twierdzenia powódki, że to pozwany P. S. nielegalnie pobierał energię są gołosłowne. Brak jest bowiem jakichkolwiek dokumentów, które stwierdzałyby ten stan rzeczy. Zauważyć należy, iż pozwany zaprzeczył, aby kiedykolwiek dokonywał nielegalnego poboru energii na nieruchomości położonej w B. przy ul. (...). Wskazywał, iż kontrola została przeprowadzona u innego podmiotu, tj. u Spółki Handel (...). zo.o., która jak wskazał bezprawnie zajmuje nieruchomość i z niej korzysta. Pozwany twierdził, iż nie może być odpowiedzialny za nielegalny pobór energii przez inne podmioty, które przebywają nielegalnie na w/w nieruchomości, której jest współwłaścicielem. Wskazał przy tym, iż nie dysponuje powyższą nieruchomością samodzielnie, a poza tym ma utrudniony dostęp na jej teren z uwagi na opór ze strony osób z niej korzystających. W okresie przeprowadzanej na nieruchomości kontroli pozwany P. S. był pozbawiony władztwa nad przedmiotową nieruchomością a z nieruchomości korzystało wiele podmiotów, nie mających tytułu prawnego do nieruchomości. Potwierdzeniem tego jest fakt, iż pozwany wobec (...) Sp zo.o. z siedzibą w B. oraz względem W. K. i P. K. a także wobec spółki (...) podjął czynności faktyczne zmierzające do ich eksmisji z przedmiotowej nieruchomości, wytaczając przeciwko w/w postępowania o wydanie nieruchomości wraz z roszczeniami o przywrócenie stanu zgodnego z prawem.

Nadto w dołączonym do akt sprawy protokole kontroli, w miejscu w którym winna zostać wskazana osoba pobierająca energię elektryczną brak jest jakiegokolwiek wpisu. Zatem już w momencie dokonywania przez elektromonterów kontroli zaistniały wątpliwości, kto rzeczywiście nielegalnie pobierał energię. Protokół sporządzony na okoliczność dokonanej kontroli na nieruchomości będącej przedmiotem postępowania w żaden sposób nie wykazuje, aby osobą nielegalnie dokonującą poboru energii był P. S.. Także tej okoliczności nie potwierdził żaden z przesłuchanych w sprawie świadków, uczestniczących w czynnościach kontrolnych.

W ocenie Sądu Rejonowego strona powodowa nie wykazała w toku procesu istotnych faktów, z których wywodziła skutki prawne (art. 6 k.c.), a mianowicie nie udowodniła, że osobą, która rzeczywiście dokonywała nielegalnego poboru jest P. S., współwłaściciele nieruchomości położonej w B. przy ul. (...). Zebrany w sprawie materiał dowodowy

nie pozwolił stwierdzić, iż to pozwany w rzeczywistości dokonał ingerencji w układ pomiarowy i doprowadził do nielegalnego poboru energii. W tej sytuacji brak było podstaw do obciążenia pozwanego opłatą sankcyjną.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgada się powódka, zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że pozwany nie odpowiada z tytułu nielegalnego poboru energii, podczas gdy jako współwłaściciel nieruchomości, na terenie której ujawniono nielegalny pobór energii, wobec braku wykazania, iż do nielegalnego poboru energii doszło z wyłącznej winy osoby trzeciej za którą pozwany odpowiedzialności nie ponosi, pozwany jest podmiotem odpowiedzialnym zgodnie z zapisami prawa energetycznego
2. art. 232 kpc poprzez uznanie, że powództwo jest nieudowodnione, podczas, gdy powód wnoszący o zapłatę z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej udowodnił okoliczność nielegalnego poboru energii elektrycznej oraz wysokości swojego roszczenia.
3. art. 57 ust 1 ustawy Prawo energetyczne poprzez jego nieuzasadnione niezastosowanie w sytuacji, gdy spełnione zostały wszelkie przesłanki jego zastosowania - wykazany został nielegalny pobór energii elektrycznej, opłatą z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej, obliczoną na podstawie obowiązującej w momencie poboru taryfy, obciążony został odbiorca, a w toku postępowania niewykazane zostało, aby nielegalny pobór energii elektrycznej nastąpił z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności.

Zważając na powyższe powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Nadto wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu- postanowienia o umorzeniu dochodzenia w sprawie przestępstwa z art 278 kk. I zasądzenie od pozwanej na rzecz powodowej Spółki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, liczonych według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd pierwszej instancji poczynił zasadniczo prawidłowe ustalenia faktyczne, znajdujące oparcie w materiale dowodowym zebrany w sprawie. Ustalenia te oraz ich prawną ocenę, Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, czyniąc integralną część swojego stanowiska. Wobec powyższego nie ma konieczności ponownego szczegółowego przytaczania tych ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok.i Pr. 2002/6/40). Również wnioski wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zasługują na pełną akceptację.

W ocenie tutejszego Sądu za całkowicie niezasadny należy uznać postawiony przez apelującą zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów zgodnie z którą, Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału" a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1966 r., sygn. II CR 423/66, OSNPG 1967/5-6/21; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 r., sygn. I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000/10/382; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2002 r., sygn. IV CKN 1218/00, LEX nr 80266; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 r., sygn. IV CKN 1256/00, LEX nr 80267). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak min. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906).

W niniejszej sprawie sformułowanie przez apelującą zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c. ma taki polemiczny charakter, bowiem próbuje on przekonać, że twierdzenia powódki o okolicznościach faktycznych, poparte przedstawionymi przez nią dowodami powinny być uznane za wiarygodne i stanowić podstawę rozstrzygnięcia. W ocenie Sądu Okręgowego, przeprowadzona przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonego materiału dowodowego w żaden sposób nie uchybia dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c.

Przede wszystkim należy przypomnieć, że art. 57 ust. 1 Prawa energetycznego stanowi o tym, że w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może:

1) pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności

albo

2) dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.

Przepis ten daje przedsiębiorstwu energetycznemu alternatywne uprawnienia, bądź do pobierania od odbiorcy opłaty w wysokości określonej w taryfie, bądź też dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych, zwłaszcza w przypadku, gdy z nielegalnym poborem energii związane są inne szkody, których opłata przewidziana w taryfie mogłaby nie wyrównać. Wskazana norma prawna ułatwia przedsiębiorstwu energetycznemu dochodzenie roszczeń o tyle, że w przypadku, gdy nie ma obiektywnych możliwości wykazania wysokości szkody wyrządzonej wskutek nielegalnego poboru paliwa gazowego wobec niezawarcia umowy o dostawę, to przysługuje mu prawo dochodzenia odszkodowania ryczałtowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2017 r. II CSK 387/16). Sąd Odwoławczy zaznacza jednak, że – wbrew twierdzeniom powódki – to na niej wciąż (stosownie do treści art. 6 k.c.) ciążył obowiązek udowodnienia – w przypadku, w którym nie zawarto umowy z odbiorcą, jak to miało miejsce w przedmiotowej sprawie – że to on dokonał nielegalnego poboru energii.

Zważając zaś na całokształt materiału dowodowego nie sposób uznać, że powódka ciężarowi temu sprostała. Za wiarygodne Sąd Okręgowy przyjął, że pozwany nie korzystał nieruchomości, z której nastąpił nielegalny pobór energii elektrycznej. Mimo, że był współwłaścicielem, nie miał dostępu do przedmiotowej nieruchomości, co potwierdza wytoczony przez niego pozew o eksmisję z przedmiotowej nieruchomości (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Powódka zaś nie przedstawiła żadnych dowodów przeciwnych w przekonaniu, że okoliczność ta nie musi być przez nią dowodzona, co – jak wskazał powyżej Sąd – jest sprzeczne z art. 6 k.c. i 57 ust. 1 pr.energ.

Z uwagi na powyższe okoliczności i przepisy apelacja pozwanego jako bezzasadna na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji. Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie drugim ma za podstawę przepis art. 98 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.